गुराँस गाउँपालिकाको परिचय

दैलेख जिल्लाको पर्यटकीय स्थलको रुपमा रहेको गुराँस गाउँपालिका, कर्णाली प्रदेशको राजधानी सुर्खेतबाट २५ कि.मि.को दुरीमा रहेको छ ।

साविकका वराह, सेरी, खड्कवाड, गोगनपानी, पिलाडि, लालिकाँडा गा.वि.स.हरुलाई जोडेर हालको गुराँस गाउँपालिकाको निर्माण गरिएको हो । झट्ट हेर्दा नेपालको नक्शा जस्तो देखिने गुराँस गाउँपालिका समुन्द्री सतहबाट सबैभन्दा कम ५४४ मिटरमा रहेको वडा नं. २ स्थित तल्लो डुङ्गेश्वर प्रसिद्ध कर्णाली नदीको किनारमा कर्णाली राजमार्गमा अवस्थित छ । भने सवैभन्दा बढी उचाई रहेको वडा नं.७ स्थित मालिका कोप्ची जाजरकोट जिल्लाको सिमानामा रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अनुसार गुराँस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या २१,१८९ रहेको छ, जसमध्य कुल जनसंख्याको ५१ % महिला छन् भने ४९ % पुरूष रहेका छन् । करिब १६४.७९ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल रहेको गुराँस गाउँपालिका व्यवसायीक आलु तथा तरकारी उत्पादन र पर्यटनको कारणले प्रख्यात रहेको छ । यस गाउँपालिकामा गुराँस फुलको मनमोहक दृष्य र चिसो हावापानीका साथै व्यवसायीक र मनोरञ्जनको उदेश्यले वर्षेनी हजारौ आन्तरिक र बाहेक पर्यटनहरु आउने गर्दछन् । गुराँस गाउँपालिकामा संचालित सबैजसो होटेलहरु लोकल कुखुरा कर्णाली तथा लोहोरे खोलाको माछा र स्थानीय खानेकुराको कारणले भरिभराउ हुने गरेको पाईन्छ ।

यहाँको बार्षिक औषत तापक्रम २५ डिग्री सेल्सीयस देखि ३५ डिग्री सेल्सीयस सम्म रहेको छ । कर्णाली प्रदेशको राजधानीबाट प्रदेशका अन्य पहाडी र हिमाली जिल्लाहरुमा जानको लागि मुलद्धारको रुपमा रहेको गुराँस गाउँपालिका कृषि, पशुपंक्षि, वन, जडीबुटी, पर्यटन तथा साना अन्य उद्योगहरुको लागि उपयुक्त स्थान रहेको छ । नेपालको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा कृषि, पशुपंक्षी तथा अन्य घरेलु तथा साना उद्योग व्यवसायकको अग्रणी भूमिका रहेको छ । औधोगिककरणको गति मन्द रहेकोले यहाको कृषि तथा पशु व्यवसाय नै आर्थिक विकासको मूख्य आधार क्षेत्र हो । यस गाउँपालिकामा कृषि तथा पशुपंक्षी व्यवसायमा (९२.३३) प्रतिशत अत्यधिक जनसंख्या संलग्न रहेको छ । पढेलेखेका विपन्न र साधारण लेखपढ गर्ने व्यक्तिले पनि सहज रुपमा कृषि, पशुपंक्षी तथा अन्य साना उद्योग व्यवसाय अगाल्न सक्ने भएकोले यो व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्न जरुरी छ । हाल रहेको मिश्रित व्यवसायीक प्रणालीले कृषि,पशुपंक्षी, वन, जडिबुटी पर्यटन तथा साना व्यवसायको विकास र विस्तार हुन नसकेको अवस्था छ ।

गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ को संक्षिप्त परिचयः

राज्यको पुनःसंरचनासँगै दैलेख गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ साविकको सेरी र वराहा गाउँविकास समिति मिलाएर मिलाएर बनाइएको हो । पश्चिममा वडा नम्बर २ र ३ र पुर्वमा गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ५ र उत्तरमा डुङ्गेश्वर गाउँपालिका तथा दुल्लु नगरपालिका र दक्षिणमा सुर्खेतको वीरेन्द्रनगर नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएको यो वडामा दलित क्षेत्री ब्रहमण र मगर गुरुङ्ग समुदायको पनि बसोबास रहेको वडा नम्बर चारका नागरिकको मुख्य पेशा कृषि हो । यो वडामा विभिन्न पर्यटकीय क्षेत्रहरु पनि रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अनुसार वडा न ४ को

जनसंख्या तिन हजार तिन २७ जना रहेको छ । जसमा पुरुष १६ सय ४८ र महिला १६७९ जना रहेका छन् ।

सार्बजनिक सुनुवाई........

नेपालको संविधान २०७२ अनुसार राज्यको पुर्न संरचनाभई तीन तहको सरकारको अवधारणाबाट स्थानीय सरकार गठन भएका छन् । जन निर्वाचित प्रतिनिधिहरुले सरकार सञ्चालन गरि रहेका छन् । तीनतहको सरकारले सञ्चालनको दायित्व अनुसार आ-आफ्नो ऐन, कानुन बनाउने र अधिकारको उपयोग गर्ने कार्यको थालनी भएको छ । संघीय सरकार, प्रदेश सरकारर स्थानीय सरकारको ऐन कानून बमोजिम सरकार सञ्चालनको प्रकृया थालनी भएपछि स्थानीय सरकारले पनि सोही अनुरुप अभ्यास गर्दै आएका छन् । जसअनुसार विगतका संरचनाहरुमा रहेका शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला तथा बालबालिका, कृषि, पशु विकास लगायतका स्थानीय सरकार मातहत हस्तान्तरण भई सकेको अवस्था छ । विभिन्न विषयगत इकाइहरुमा रहेका सेवा प्रवाह आर्थिक विकास अन्तर्गत कृषि, विकास, पशु विकास, पर्यटन विकास, उद्यम विकास, सामाजिक विकास अन्तर्गत शिक्षा, स्वास्थ्य, लैगिंक समानता, सामाजिक समावेशीकरण, महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाती, दलित, अपाङ्ग, पिछडा वर्ग, जेष्ठ नागरिक, खेलकुद, खानेपानी सरसफाई सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्रतर्फ प्रशासकीय र वित्तिय सुशासन गरिबी निवारण, रोजगारी, वन वातावरण, विपद् व्यवस्थापन, लगायतका क्षेत्रमा नागरिकताको संग्लनता बढाउनतर्फ स्थानीय सरकार लागेका छन् ।

स्थानीय तहको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र लाभको हकमा समुदायको सहज पहुँच हुने अवस्था सिर्जना भएको छ । विकेन्द्रिकरणको अवधारणा अनुसार विकासका प्रयासलाई स्थानीय स्तरबाट नै सुरु गर्न सरकारले विभिन्न नीति नियमहरु लागू गर्दै आएको छ । तिनै ऐन, नीति, नियम तथा कार्यक्रमहरुले स्थानीय तहको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सुदृढीकरण गर्दै अगाडि बढाई रहेका छन् ।

कुनै पनि कार्यालयको कामलाई सुशासन, पारदर्शीता, जवाफदेहिता, रजन सभागीता र विधिको साशन स्थापनाको लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्ने चलन रहेको छ । जनताको आवाज तथा जन गुनासोहरुको प्रत्यक्ष रुपमा सम्बन्धित संघ संस्था तथा कार्यालयका प्रतिनिधिहरुले जवाफ दिने कार्यक्रमलाई सार्वजनिक सुनुवाई भनिन्छ । यो कार्यक्रम जनताप्रतिको जवाफदेहीता, उत्तरदायित्व, र विकाससँग सम्बन्धित रहन्छ ।

गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ को सार्बजनिक सुनुवाई :

वडा कार्यालयबाट प्रवाह भइरहेको सेवा, विकास निर्माण, बजेट, भौतिक पूर्वाधार निर्माण, सामाजिक विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई लगायतका विविध विषयमा जनतालाई सुशासनको प्रत्याभूति दिनु र आम जनमानसमा स्थानीय सरकारलाई सफल एवं सबल संस्थाको रुपमा स्थापित गर्नका लागि सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन गर्न सार्वजनिक सुनुवाई कार्यविधि २०६७ अनुसार सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको छ । त्यही व्यवस्थाअनुसार आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को ६ महिनामा सञ्चालन गरिएका योजना आयोजना तथा सम्पादन गरेका समग्रमा कार्यहरुको गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ को सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गरिएको हो ।

स्थानीय तहमा सुशासन वा सामाजिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न औजारहरुको अभ्यास गर्न र उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न विभिन्न योजनालाई पारदर्शी बनाउने अभ्यासका लागि विभिन्न नीति, निर्देशिका, कार्यविधि तयार गरि सोही आधारमा स्थानीय तह सो सँग सम्बन्धित सेवा प्रदायक इकाईहरु र निकायबाट प्रवाह हुने सेवामा प्रभावकारी बनाउदै लैजान आवश्यक रहेको छ ।

यस सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको सहजिकरण स्टार इन्नोभेसन एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रालिले गरेको हो ।

सार्बजनिक सुनुवाईको उद्देश्यः

सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुको मुख्य उद्देश्य चालू आर्थिक वर्ष ०८१/०८२ को ६ महिनामा गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ कार्यालयबाट भएका सेवा तथा सम्पादन गरिएका कार्यक्रमहरुको बारेमा आम नागरिकको बुझाई र प्रतिक्रिया लिने तथा जनताको गुनासो सम्बोधन गर्नु मुख्य उद्देश्य हो । यसका विशिष्ट उद्देश्यहरु तपशिल अनुसार रहेका छन् ।

- वडाको सेवा प्रवाहमा पारदर्शीता, जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व कायम गर्न ।
- विकास निर्माणबारे सरोकारवालाहरुको धारणा, जिज्ञासा, विचार र सुझावलाई सम्बोधन गर्न ।
- स्थानीय सरकार र नागरिकहरुका बीचमा दोहोरो सम्बाद स्थापित गर्न ।
- विकास निर्माण प्रक्रियामा रचनात्मक प्रतिनिधित्व गराई पारदर्शिताको माध्यमद्वारा सेवाप्रवाहलाई गुणस्तरीय बनाउन ।
- नागरिकबाट प्राप्त सुझावलाई ग्रहण गर्न तथा सरकारलाई जिम्मेवार बनाउन ।

सार्बजनिक सुनुवाईको विवरण

सहजिकरण गर्ने संस्थाः स्टार इन्नोभेसन एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रालि

सार्बजनिक कार्यक्रम संचालन भएको मितिः २०८१ माघ महिनाको ११ गते

सार्बजनिक सुनुवाई भएको स्थानः गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ कार्यालय तालपोखरी दैलेख ।

सार्बजनिक सुनुवाई भएको समयः १२ बजेदेखि ३ बजेसम्म

कार्यक्रममा सहभागी संख्याः ३० जना

कार्यक्रमको प्रमुख जवाफदेही वक्ताः

- वडा अध्यक्षः खड्क बहादुर शाही
- वडा सचिवः कर्ण बहादुर थापा
- वडा प्राविधिकः उदय जैसी

सहायक जवाफदेही वक्ताः

१) सुरेन्द्र बहादुर ओली (वडा सदस्य)

२) गौरी कुमारी वि. क. (वडा दलित महिला सदस्य)

३) नगेन्द्र प्रसाद लामीछाने (वडा सदस्य)

४) जनक चपाई (स्वास्थ्य चौकी शेरिवाडा इन्चार्ज)

५) नयाँराम शाही (प्रअ लक्ष्मी मावि रतिखोला)

६) ईश्वर बहादुर वि.क. (घोडाबास अस्थाइ प्रहरी पोष्ट इन्चार्ज)

सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा पेश भएका प्रतिवेदनहरुः

गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ को आर्थिक बर्ष २०८१/८२ को अर्धबार्षिक सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा तपशिलका प्रतिवेदनहरु प्रस्तुत गरिएको थियो ।

- वडाको नीतिगत सुधार सम्बन्धि जानकारीः वडा अध्यक्ष खड्क बहादुर शाही
- चालू आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वडाबाट प्रवाह भएका सेवाहरुको बारेमा प्रतिवेदनः वडा सचिवः कर्ण बहादुर थापा
- योजना कार्यान्वयन सम्बन्धि जानकारीः प्राविधिक उदय जैसी
- नागरिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनः सहजकर्ता टेकराज केसी
- आचारसहिंता प्रस्तुतः सहजकर्ता टेकराज केसी

सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा भएको उपस्थिति

२०८१/८२ को ६ महिनामा सम्पादन गरिएका विकास निर्माण कार्य, सेवा प्रवाहबारेमा सार्वजनिक सुनुवाई गरियो । सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा विभिन्न वस्तीका स्थानीय, राजनीतिक दल, टोल विकास समिति, योजना उपभोक्ता समिति, सामुदायिक संस्था, विद्यालय, आमा समूह, शिक्षक, बुद्धिजीवि, पत्रकार लगायतको सहभागिता रहेको थियो ।

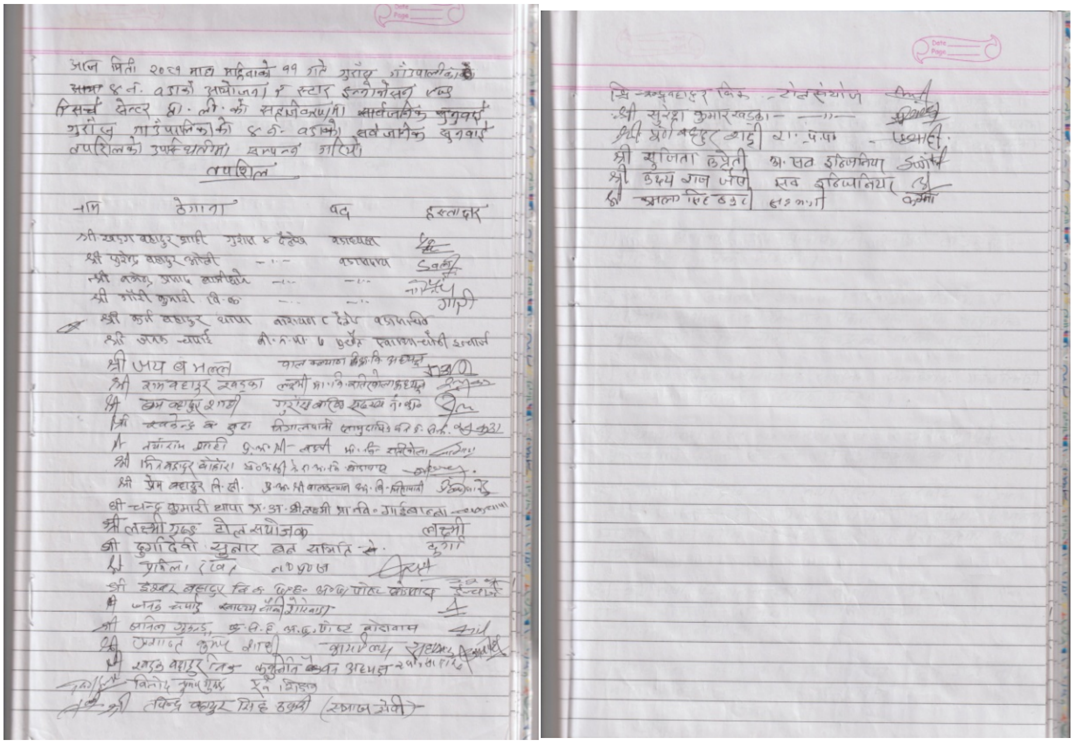

आज मिति २०८१ माघ महिनाको ११ गते गुराँस गाउँपालिकाको ४ नं. वडाको आयोजना र स्टार इन्नोभेसन एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा. लि. को सहजीकरणमा सार्वजनिक सुनुवाई गुराँस गाउँपालिकाको ४ नं. वडाको सार्वजनिक सुनुवाई तपसिलको उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो।

तपसिल

नाम	ठेगाना	पद	हस्ताक्षर
श्री खड्ग बहादुर शाही	गुराँस ४ दैलेख	वडाध्यक्ष	[illegible]
श्री पुरेन्द्र बहादुर जोशी	-"-	वडासदस्य	[illegible]
श्री [illegible] प्रसाद [illegible]	-"-	-"-	[illegible]
श्री गौरी कुमारी वि.क.	-"-	-"-	गौरी
श्री कर्ण बहादुर थापा	[illegible] ८ दैलेख	वडासचिव	
श्री [illegible]	[illegible]	स्वास्थ्य चौकी इन्चार्ज	
श्री जय ब मल्ल	बाल कल्याण [illegible] अध्यक्ष		[illegible]
श्री राम बहादुर खड्का	लक्ष्मी मा. वि. [illegible] अध्यक्ष		[illegible]
श्री [illegible] बहादुर शाही	गुराँस [illegible] सदस्य नं. [illegible]		[illegible]
श्री [illegible]	[illegible]		[illegible]
श्री [illegible] शाही	[illegible]		[illegible]
श्री [illegible] बहादुर बोहोरा	[illegible]		[illegible]
श्री प्रेम बहादुर वि. सी.	[illegible]		[illegible]
श्री चन्द्र कुमारी थापा	प्र. अ. श्री लक्ष्मी मा. वि. [illegible]		[illegible]
श्री लक्ष्मी [illegible]	टोल संयोजक		लक्ष्मी
श्री दुर्गा देवी सुनार	वन समिति से.		दुर्गा
श्री [illegible]	[illegible]		[illegible]
श्री ईश्वर बहादुर वि.क.	[illegible]		इन्चार्ज
श्री [illegible]	स्वास्थ्य चौकी [illegible]		[illegible]
श्री अनिल [illegible]	[illegible]		[illegible]
श्री [illegible] कुमार शाही			[illegible]
श्री [illegible] बहादुर [illegible]	[illegible] अध्यक्ष		[illegible]
विनोद [illegible]	[illegible]		[illegible]
श्री [illegible] बहादुर सिंह ठकुरी (समाजसेवी)			[illegible]
श्री [illegible] बहादुर [illegible]	टोल संयोजक		[illegible]
श्री सुरेश कुमार खड्का	-"-		[illegible]
श्री [illegible] बहादुर शाही	[illegible]		[illegible]
श्री सुजिता [illegible]	अ. सब इन्जिनियर		[illegible]
श्री [illegible]	सब इन्जिनियर		[illegible]
श्री [illegible] सिंह ठकुरी	[illegible]		[illegible]

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमका विषयहरु :

- शिक्षा
- स्वास्थ्य
- खानेपानी तथा सरसफाई
- रोजगार
- कृषि पशु
- भौतिक पूर्वाधार
- सुशासन विकास निर्माण
- सेवा प्रवाह स्थिति विवरण

गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ को आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को अर्धबार्षिक समिक्षा तथा सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा उठेका प्रश्न, जिज्ञासा, सुझाव तथा जवाफ

क्र.स	प्रश्कर्ताको नाम ठेगाना	प्रश्नकर्ताको प्रश्न, जिज्ञासा, सुझाव	जवाफदेही वक्ताको जवाफ
१	बिर बहादुर विसी (गुराँस ४ प्रधानाध्यापक)	वडाको योजना निर्माण गर्ने क्रममा शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रका व्यक्तीहरुलाई बोलाएर शिक्षा र स्वास्थ्यसँगै अन्य क्षेत्रका समस्याहरु पहिचान नगरि योजना बनाउने गरिएको छ । सल्लाहा सुझाव किन लिइन्न ?	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष):** उहाले राख्नुभएको जिज्ञासा केही हदसम्म सही होला । राज्यको नीयमअनुसार हामीले सबै क्षेत्रसँग सल्लाहा गर्ने गरेर नै योजना निर्माण गर्ने गरेका छौँ । टोल वस्ती स्तरबाट नै छनौट भइ आएका योजना हामीले पालिकामा पठाउने गर्छौ । तर पालिकाबाट काटेर पठाइन्छ । यस्तो अवस्थाको सुधार गर्नुपर्छ भनेर हामीले निरन्तर आवाज उठाइरहेका छौँ ।
२	जय बहादुर मल्ल (गुराँस ४)	वडामा रहेका सार्बजनिक सम्पतीहरु गाईगोढ भएका छन् । भवनहरु जिर्ण बनेका छन् । यसको सुरक्षा गर्ने दायित्व कसको हो ?	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष):** वडामा रहेका सार्बजनिक सम्पतीहरुको सुरक्षा गर्ने जिम्मेवारी हामी सबैको हो । सबै ठाउँमा काँहा के भइरहेको छ भन्ने जानकारी दिनुभएको खण्डमा हामीले त्यसको सुरक्षा गर्छौ । त्यसमा तपाईं स्वयम प्रश्नकर्ताको पनि जिम्मेवारी हुन्छ । आज मात्रै जानकारी भयो अब उहाले भनेको विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी काँहा हो ? हामीले त्यसको सुरक्षा र प्रयोग गराउने म प्रतिवद्धता जनाउछु ।
		वडा नम्बर ४ मा निर्माण भइरहेको स्वास्थ्यको भवनको लागि २२ करोडको सेरिबाडा अस्पतालको भवन निर्माण भयो, तर त्यहाँ प्राविधिकहरु क्वान्टीटी हेर्न जानुभएन किन ?	**उदय जैसी (प्राविधिक):** मैले ३ वटा वडाको काम अहिले गरिरहेको छु । जसअन्तरगत यो वडाको जिम्मेवारी मलाई पुस १२ गते मात्रै दिइएको थियो । योभन्दा अगाडी अन्य प्राविधिकहरु हुनुहुन्थ्यो, उहाँहरु किन जानुभएन, त्यो मलाई थाहा भएन । अहिले उहाहरु काज फिर्ता गरेर गइसक्नुभयो । मेरो जिम्मेवारी आइसकेपछि योजना जाँचपासको काम मैले नियमित गरिरहेको अवस्था छ ।

		यो वडाको स्वास्थ्य र शिक्षाको क्षेत्रमा त्यती योजना बन्दैनन्, गरिबका छोराछोरी पढ्ने विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा लापरवाही किन ?	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष)**: यसको जवाफ मैले अघि पनि दिइसके की हामीले टोल बस्तीबाटै योजना छनौट गरेर पालिकामा पठाउँछौं । तर काटेर पठाउने गरिन्छ । तपाईंहरुको मसँग लडाइँ छ, मेरो पालिकामा लडाइँ छ ।
३	विनोद गुरुङ्ग (वडा नम्बर ४)	वडाबाट सेवा हुने शिफारिस शुल्क र जग्गाको तिरो धेरै भयो भन्ने गुनासो आम नागरिकको छ । यस्तो शिफारिस शुल्क र तिरो कम गर्न म माग गर्दछु ।	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष)**: विनोद जी उठाएको कुरामा म पनि सहमत छु । राजस्व परामर्शको सदस्य पनि भएकोले मैले शिफारिस शुल्क र जग्गामा लगाइएको कर बढी भयो भनेर मैले लडाइँ गरिरहेको छु । यो राजस्व निर्धारण गर्ने पालिकाबाट हुँदो रहेन्छ, जिल्लाबाट बैठक बसेर पठाइँदो रहेछ । गुराँसमा जग्गाको भ्यालु बढाउनुपर्छ भनेर जिल्लाको राजस्व परामर्श समितिले पास गरेर पठाएपछि यो दस्तुर बढेको हो । यसलाई घटाउनुपर्छ भनेर लागिएको पनि छ र लागिरहने छु । हाम्रा जनतालाई करमाथी कर थुर्पाउन पाइन्न भनेर म जिल्लासम्म पुगेर पनि यो आवाज उठाउने गरेको छु । **कर्ण बहादुर थापा (सचिव)**: कर वृद्धी गर्ने कुरामा सम्बन्धित पालिकाको राजस्व परामर्श समिति हुन्छ पालिकामा कुन ठाउँको जग्गा कति मुल्याङ्कन गर्ने र कति कर लिने भनेर त्यही समितिले निर्णय गर्ने कुरा हो । र गाउँसभाबाट पास गरेर जिल्लामा हुने राजस्व परामर्श समितिले तिरो निर्धारण गर्ने हो । यती धेरै फर नपर्ने पर्ने हो यस विषयमा अलि अध्यन हुनुपर्छ ।

		यो वडामा गुरुङ्ग समुदायको पनि बसोबास रहेकोले यहाँ एउटा गुरुङ्ग समुदायको दाहासंस्कार गर्ने मसानघाट छ, त्यहा प्रतिक्षालयको अति खाँचो छ । योजना तर्जुमा गर्ने बेलामा यसको लागि केही वजेट निर्माण गरिदिन माग गर्दा पनि सुनुवाई भएको छैन् । यसका लागि के पहल गरिदिनुहुन्छ ?	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष):** गुरुङ्ग समुदायको मसानघाटमा प्रतिक्षालय बनाउने सन्दर्भमा मैले पालिकामा कुरा उठाएको छु । आउँदो आर्थिक बर्षसम्म त्यो प्रतिक्षालय बन्छ ढुक्क रहनुहोला ।
४	दुर्गा विक (गुराँस ४)	हाम्रो वडामा खानेपानीको समस्या छ । हाम्रो टोलमा १० घर छन् । त्यहाँ खानेपानीको धेरै समस्या रहेकोले यसको समाधान छिट्टै गरिपाउँ भन्ने मेरो माग छ । केही समय अगाडी एक घर एक धारा कार्यक्रम आउछ भन्नुभएको थियो । तर त्यो पनि कता हरायो होला ?	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष):** खानेपानी त नभइ नहुने हो । पानी भन्न वित्तिकै मलाई चिसो मन हुन्छ । किनभने वडा नम्बर ४ को सबै पाइप तानेर एक ठाउँमा राख्ने हो भने ट्रकका ट्रक पाइप पुग्छ । तर अझै पाइप मागिन्छ । पाइपले खानेपानीको समस्या समाधान हुँदैन । अब सबैको घरमा धारा बनाउने भन्ने हाम्रो योजना छ । हामी सबै ठाउँमा खानेपानी पुर्याउनेगरी पहल गरिरहेका छौं । हो तपाईंले भनेजस्तै एक घर एक धारा कार्यक्रम पनि छ । त्यसको लागि केही साझेदार संस्थाहरुसँग मिलेर खानेपानीको समस्या समाधान गर्छौं ।
५	बम बहादुर शाही (गुराँस ४)	मेरो खासै जिज्ञासा छैन् केही सुझावहरु छन् । ति सुझावहरुलाई ग्रहण गर्नुहुने छ । हाम्रो वडा गुराँस गाउँपालिकाको मुटुको वडा हो । यहाँ संघियताअघि नै बत्ती र सडक सुविधा पाइसकेका हुन् । यहाँ वजेट पनि आएको छ तर कार्यान्वयन सहि ढङ्गले हुनुपर्यो । शिक्षा स्वास्थ्य र खानेपानी लगायतका क्षेत्रमा योजना बनाएर सबैको पहुँचमा शिक्षा, स्वास्थ्य र खानेपानीको पहुँच पुर्याउनेगरी तदारुकता देखाउनुपर्छ । साथै	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष):** बम बहादुर जीले दिएको सुझावलाई सिरुधार्य गरिने छ । उहाले भनेजस्तै प्रधानमन्त्री मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा दुरुपयोग भएकै छ । यो कार्यक्रमलाई मोडिफाई गरेर भकारो सुधार कार्यक्रममा लगाउने गरेका छौं ।

		घोडाबासमा रहेको अस्थायी प्रहरी चौकीको लागि वजेटको व्यवस्था गरिदिनुपर्यो । साथै प्रधानमन्त्री तथा मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको काममा दुरुपयोग रोक्नेगरी लाग्नुपर्छ । जनप्रतिनिधिहरुको नियमिति उपस्थित हुनुपर्यो ।	
६	राम बहादुर खड्का (गुराँस ४)	वस्ती स्तरमा नै गएर योजना बनाइन्छ भनेर वडा अध्यक्ष भन्नुभयो । त्यही अनुसार टोल कमिटी गठन गर्ने काम समेत भयो । त्यही अनुसारको माग पनि भयो । तर मागअनुसारको योजना कार्यान्वयन भएन । अनि दोश्रो बर्षबाट भने त्यसरी योजना छनौट भएको छैन किन ?	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष):** पहिले वृहत हिसाबले हामीले योजना बनाउने भनेर सबै टोल वस्तीमा गइयो । तर पालिकाबाट काटिने । सात चरणमा योजना ल्याउ भन्ने तर कानुअनुसार वडामा आफुहरुले गर्ने तर गाउँपालिकाबाट काटिदिने यो प्रश्न गाउँपालिकामा सोध्नुपर्छ ।
७	तपेन्द्र सिंह (गुराँस ४)	पहिलेको सरकारले ल्याएको योजना अन्तरगत घोडाबास कृषि फर्म अन्तरगत नर्सरी बनाइएको थियो । त्यसमा रोजगारी धेरैले पाएका थिए । सँगै वडामा केही युवाहरुको रोजगारी थियो, त्यो किन हरायो ? राजनितिक कारणले हो ?	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष):** यो विषयमा केही मुद्धाहरु पनि छन् । यसको किनारा नलागुन्जेलसम्म अहिले हामीले केही बोल्ने अवस्था छैन ।
		कृषिमा कुनै योजना छैन, उत्पादित वस्तु पनि बजारसम्म लियो भनेअनुसारको मुल्य पाउँदैन, यसमा वडा अध्यक्षले केही पहल गर्नुभएको छकी ?	**खड्क बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष):** हामीले कृषिमा आधारित कार्यक्रमहरु संचालन गरिरहेका छौँ । जतिसक्यो व्यवसायिक बनाउन हामी लाग्छौ ।
८	अन्य सुझावहरु	वडाको शिक्षा, स्वास्थ्यको अवस्था सुधार गर्नेगरी योजना बनाएर जानुपर्छ । वडाभित्रका बाटाघाटाका सुधार गर्दै लैजाने र योजना छनौट गर्दा वस्ती स्तरसम्म पुगेर बनाउन सुझाव छ । भने खानेपानी समस्या समाधान गर्नुपर्ने सुझाव सरोकारवालाहरुको छ ।	

सार्वजनिक सुनुवाई गर्न अपनाइएको विधि :

- वडा कार्यालयसँग समन्वय
- सार्वजनिक सूचना टाँस, (फेसबुक, सूचना पार्टी, वेभसाइड)
- कार्यालयको तर्फबाट पत्रचार

कार्यक्रमबाट भएका उपलब्धिहरु :

- वडा कार्यालय र आम नागरिकबिचको सम्बन्ध प्रगाढ भई विकास निर्माणका काममा जनसहभागिता बढ्ने छ ।
- योजना/आयोजना सञ्चालन र सेवा प्रवाह गर्दा देखिएका राम्रा नराम्रा दुवै पक्षको कार्यको मूल्याङ्कन हुनेछ । भने सुधारको मौका प्राप्त हुने छ ।
- जनताको आवश्यकता पहिचान भई त्यही अनुसारको योजना बनाउन सहयोग पुग्ने छ ।

सिकाई सुझाव :

समग्रमा हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम हुने गरेका छन् । तर सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई अझै फराकिलो घेरामा बनाउनु आवश्यक देखिन्छ । यसको लागि निम्नलिखित सुझाव पेश गर्न चाहन्छौ ।

- सार्वजनिक सुनुवाईमा स्थानीय सहभागिताको लागि आयोजकले बढि ध्यान दिनुपर्ने ।
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम खुला चौर अथवा ग्रामीण भेग केन्द्रीत गर्नुपर्ने ।
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमबाट आएका सुझाव कार्यान्वयनमा ध्यान दिनुपर्ने ।
- वडामा नागरिक वडापत्रको प्रयोग बढाउनुपर्ने तथा सबै देखिने पहुँच भएको ठाउँमा राख्नुपर्ने ।
- स्थानीयको गुनासो अभिलेखीकरण गर्नुपर्ने ।

निष्कर्ष :

स्थानीय तहलाई सेवाग्राहीप्रति उत्तरदायी, पारदर्शी तथा जवाफदेही बनाउने र नागरिकलाई सेवा प्रवाहमा जनसहभागिता र चासो बढाउन सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने कार्यक्रम प्रभावकारी देखिएका छन् । नागरिक एवं सेवाग्राहीको सक्रियतामा सार्वजनिक प्रशासनमा जवाफदेहिता बढाउन, स्वेच्छाचारी नियन्त्रण, सेवा वितरणमा जनगुनासो आउन नदिन र सेवाग्राहीलाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर अशल शासन बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई प्रभावकारी देखिएको छ । सार्वजनिक निकायमा गर्दै आएका कामलाई अझै सेवाप्रवाहमा थप सुधार ल्याउने वातावरण सिर्जना गर्न पनि यो उपयुक्त छ ।

नागरिकको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रुपमा रहेको स्थानीय सरकार भएको हुँदा स्थानीय सरकारप्रति जनचासो देखाउनु, काम कारवाही र सेवाप्रवाहमा जनसहभागितामूलक र विगतका

गल्ती कमजोरी सच्याएर लैजाने प्रतिवद्धताको लागि यो सुनुवाई महत्वपूर्ण रहेको निश्कर्ष निकालिएको छ ।

प्रतिवेदनहरुः

सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा प्रस्तुत गरिएका प्रतिवेदनहरु निम्न छन्:

- **वडा तर्फबाट सेवा प्रवाहको अवस्था सम्बन्धि प्रतिवेदनः** गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ कार्यालयको सेवा प्रवाहको अवस्थाका विषयमा अर्धबार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिएको थियो ।
- **विकास निर्माण र नीतिगत सुधार सम्बन्धि प्रतिवेदनः** विकास निर्माण अन्तरगत योजना कार्यान्वनयन तथा नीतिगत सुधारमा भएका प्रयासका विषयमा समेत जानकारीमुलक प्रतिवेदन पेश गरिएको थियो ।
- **नागरिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनः** गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ४ कार्यालयको सेवा प्रवाह र विकास निर्माणको सन्दर्भमा वडाभित्रका केही नागरिकलाई नमुनाको रुपमा प्रश्नहरु सोधि आएको परिणामहरु कार्यक्रममा प्रस्तुत गरिएको थियो । जसलाई तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

१ सेवाको सन्तुष्टी

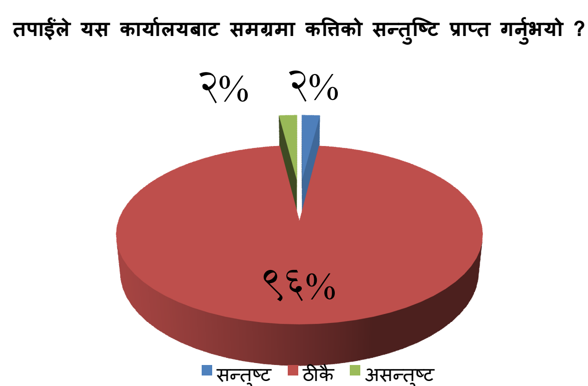

सेवालिन जाँदा कर्मचारीको व्यवहारप्रति तपाई कतिको सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?

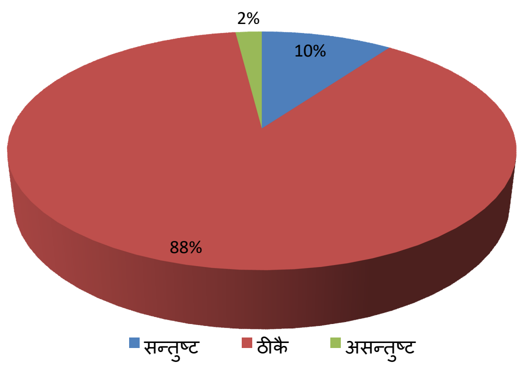

२. सेवाको नियमितता

नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भए अनुसार तपाईले प्राप्त गर्नुपर्ने सेवामा लागेको समय प्रति कतिको सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?

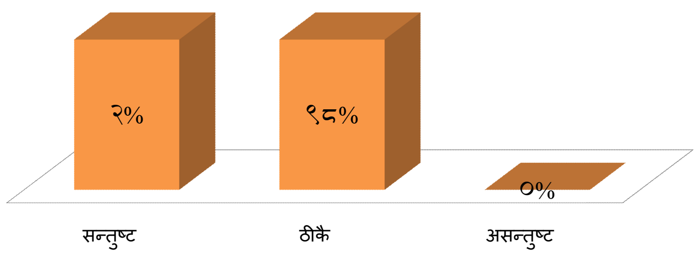

तपाईले सेवालिन जाँदा अतिरिक्त रकमतिर्नु भयो ?

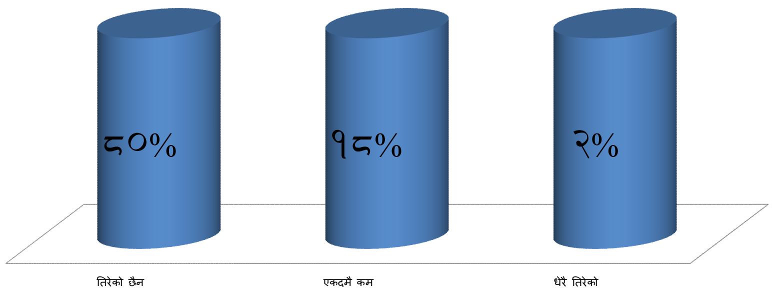

यस कार्यालयले सार्वजनिक चासो तथा समस्या समाधान गर्न औसत कतिदिन लगाउने गरेको छ ?

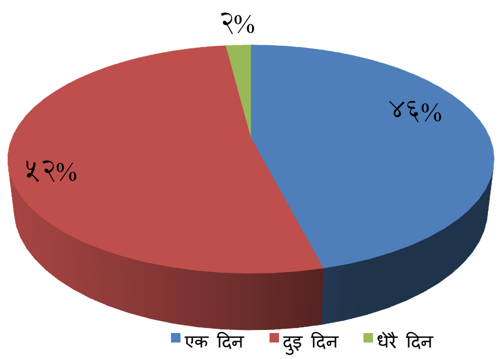

सेवा प्रतिको जनविश्वास

यस कार्यालयले दिने सेवाप्रति तपाई कतिको विश्वस्त हुनुहुन्छ ?

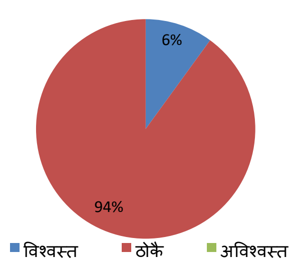

विपन्न वर्गको लागि सेवा तथा वजेटको प्रयोग

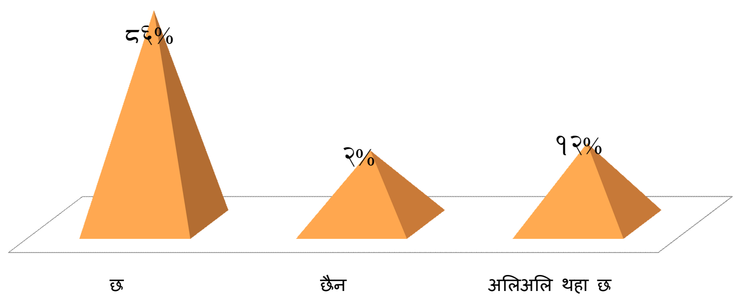

कर्मचारीप्रतिको विश्वास

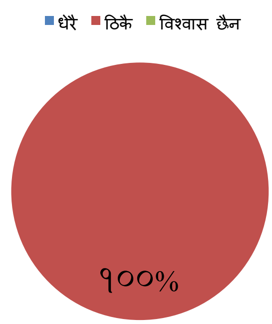

सेवाको गुणस्तर

यस कार्यालयबाट सेवालिंदा कार्यालयले दिएको जानकारीबाट कतिको सन्तुष्ट हुनु हुन्छ ?

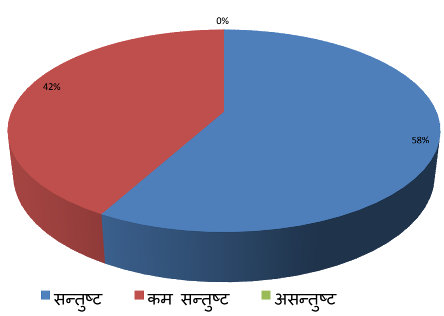

तपाइ यस कार्यालय आउदा कसको सहयोग लिनुभयो ?

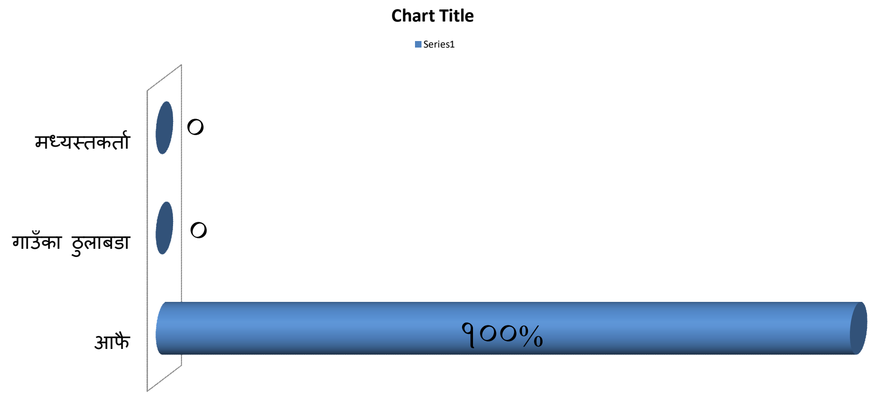

यस कार्यालयमा एउटा कामको लागि कति पटक धाउनुपर्यो ?

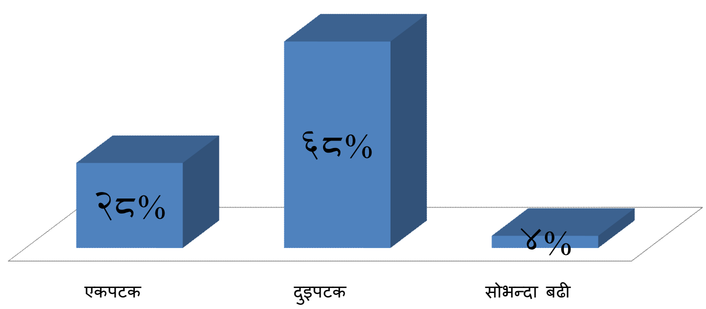

सेवा सम्बीन्धि जानकारी

कार्यालयको भौतिक अवस्था कस्तो छ ?

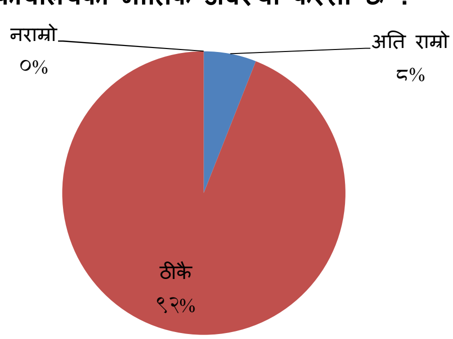

कार्यालयमा भएको नागरिक बडापत्रको बारेमा तपाईंलाइ जानकारी छ ?

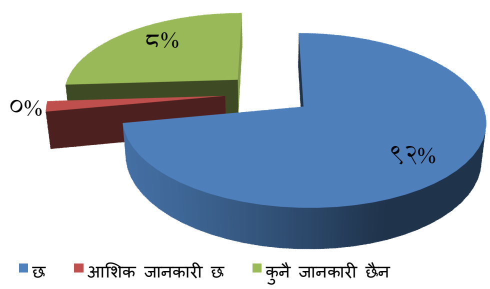

वडामा सञ्चालन गरिने सार्वजनिक कार्यक्रममा सीमान्तवर्गको उपस्थिति कति प्रतिशत सम्म हुने गरेको छ ?

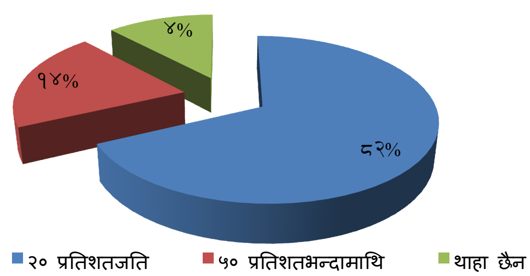

नागरिक बडापत्र, उजुरी पेटिका, गुनासो सुन्ने अधिकारी सम्बन्धमा

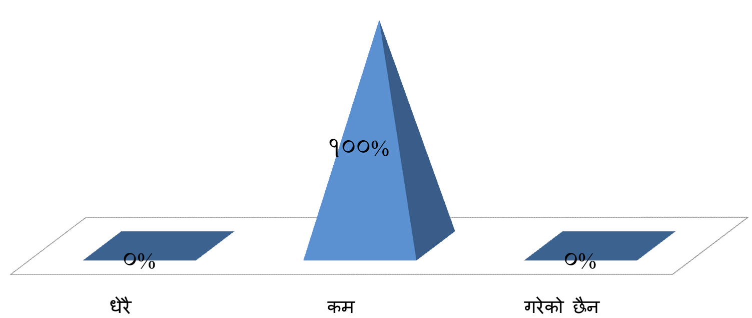

तपाईको विचारमा यस कार्यालयमा सेवाप्रदायकहरुले नागरिक बडापत्र अनुरुप कति हदसम्म सेवा पदान गरेको जस्तो लाग्छ ?

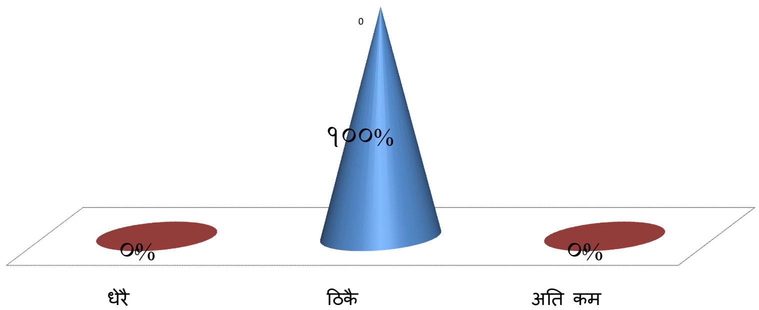

तपाईको विचारमा उजुरी पेटिकाको उपयोग कुन हदसम्म भएको छ ?

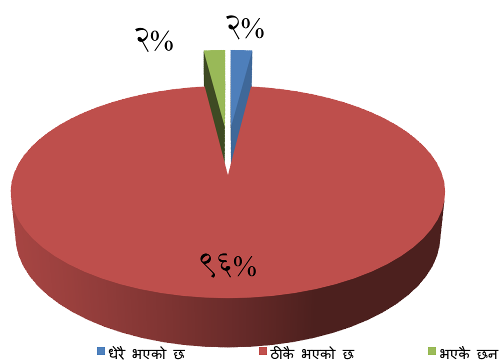

सिफारिस सम्बन्धी

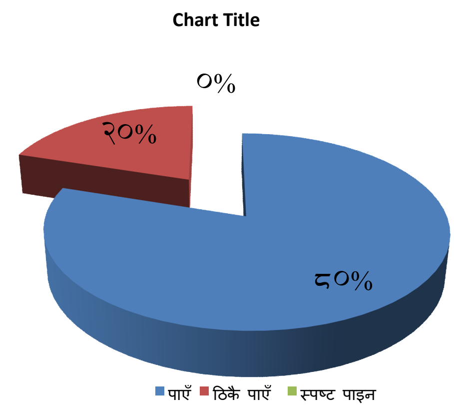
Chart Title
०%
२०%
८०%
पाएँ
ठिकै पाएँ
स्पष्ट पाइन

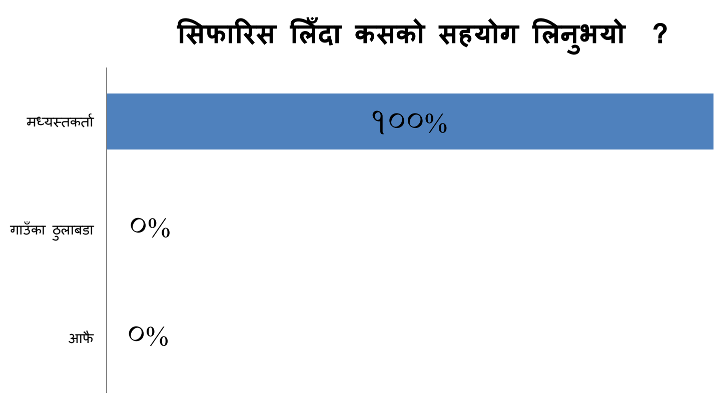
सिफारिस लिँदा कसको सहयोग लिनुभयो ?
मध्यस्तकर्ता
१००%
गाउँका ठुलाबडा
०%
आफै
०%

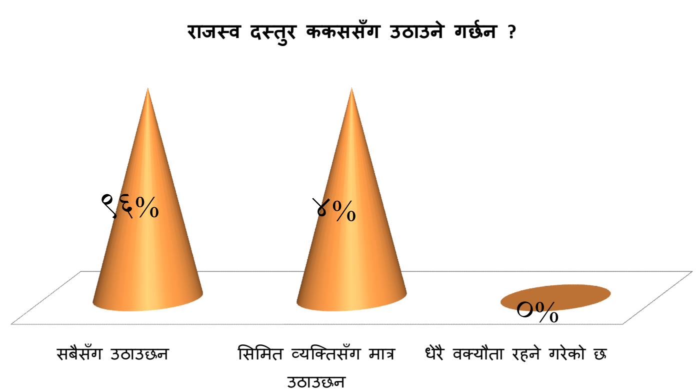
राजस्व दस्तुर ककससँग उठाउने गर्छन ?
९६%
४%
०%
सबैसँग उठाउछन
सिमित व्यक्तिसँग मात्र उठाउछन
धेरै वक्यौता रहने गरेको छ

कार्यालयमा सरसफाईको अवस्था कस्तो छ ?

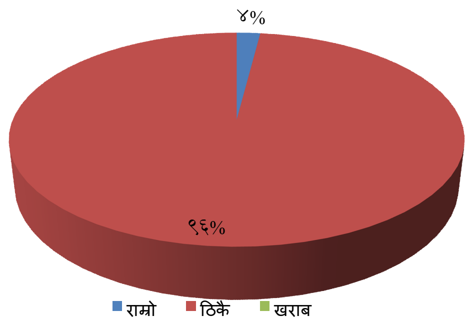

कार्यालयमा सेवाप्रवाह र कार्यसम्पादन सम्बन्धी गुनासो गर्दा त्यसमाथि कारवाही कत्तिको गरिन्छ ?

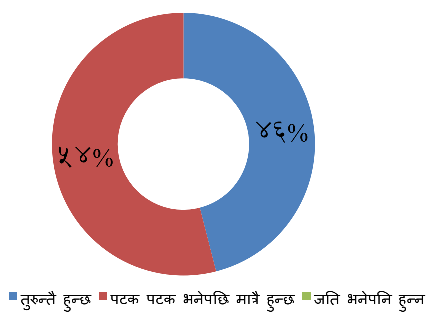

तपाईको विचारमा कार्यालयले पूर्वाधार सम्बन्धी कार्यक्रम के कस्तो किसिमले गर्छ ?

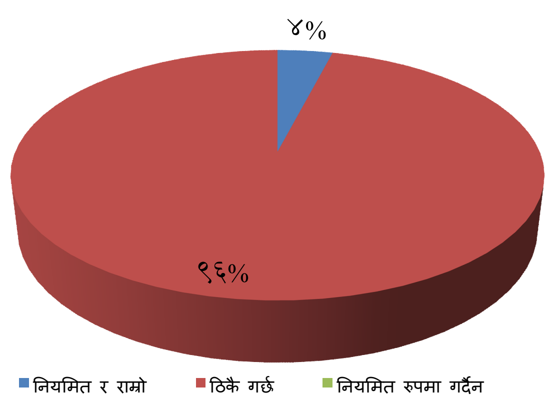

तपाईको वडामा संचालन गरेका आयोजनाहरु कतिको प्रभावकारी छन् ?

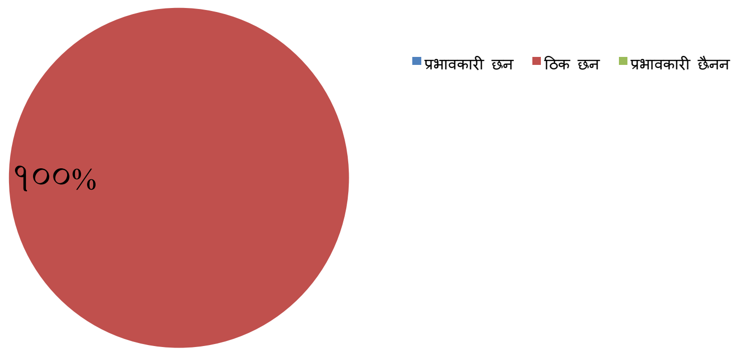

तपाईको वडामा विकास निर्माणको स्थिति कस्तो छ ?

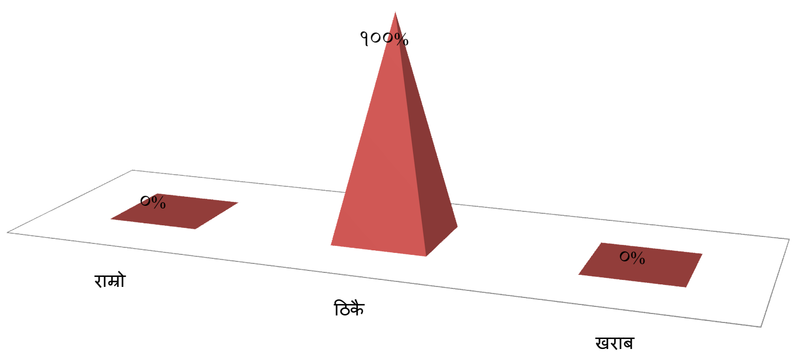

स्थानीय सरकारमा आयोजनाको बिलभुक्तानी दिने व्यवस्था कस्तो छ ?

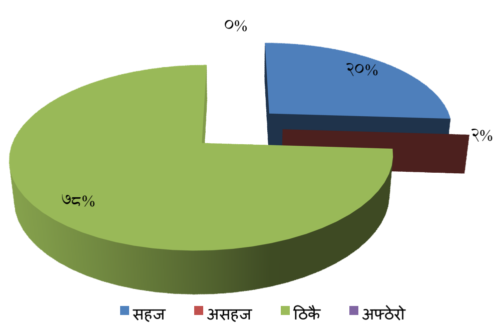

आयोजना सम्पन्न भएपछि जाँचपास गर्दा प्राविधिकहरुलाई रकम दिनुपर्छ ?

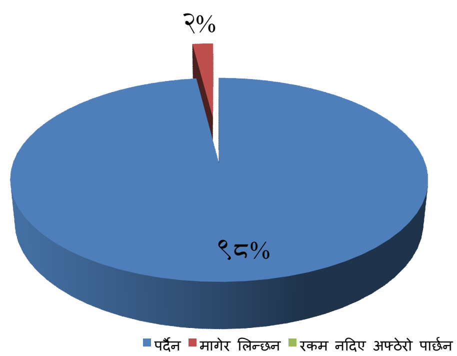

आयोजना सञ्चालन गर्दा कार्यालयबाट प्राविधिक सहयोग कत्तिको पाउनु भयो ?

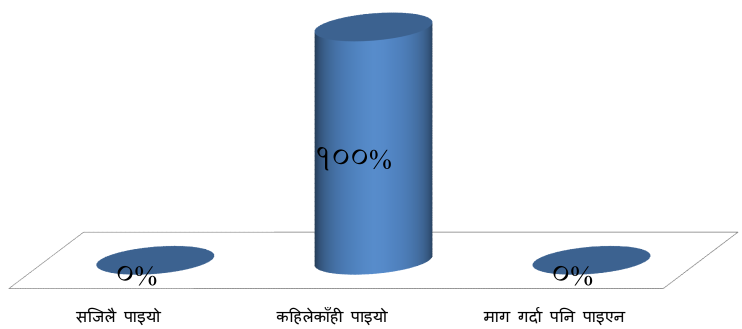

कार्यालयमा विकास निर्माणका बारेमा जानकारी माग्दा पाउनु हुन्छ ?

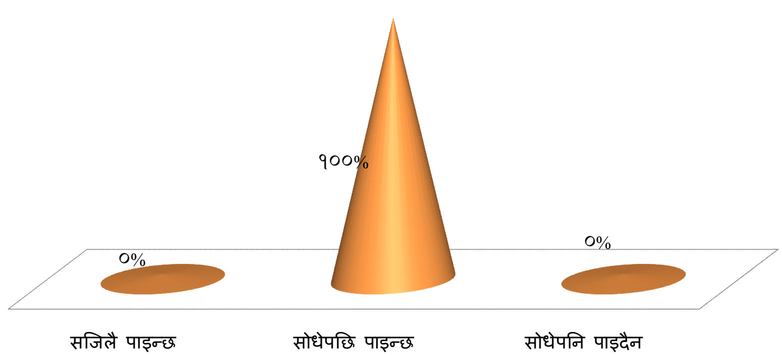

आयोजना सञ्चालन गर्दा कार्यालयबाट प्राविधिक सहयोग कतिको पाउनु भयो ?

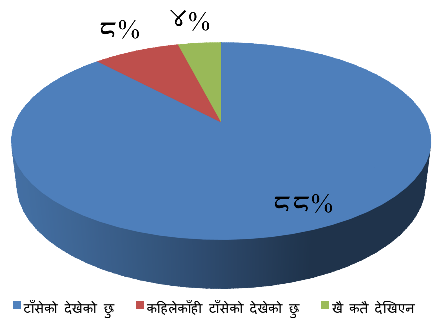

बहिर्गमन अभिमत

सेवालिनको सँग सम्पर्क गर्ने भन्नेमातपाईको धारणा के–कस्तो छ ?

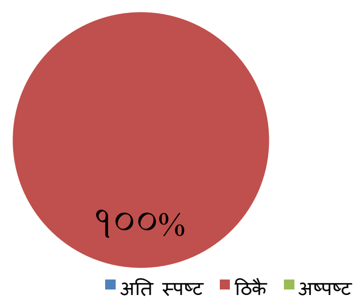

सेवाप्रदायक कर्मचारीले तपाईको आवश्यकता र अपेक्षा कतिबुझे जस्तो लाग्यो ?

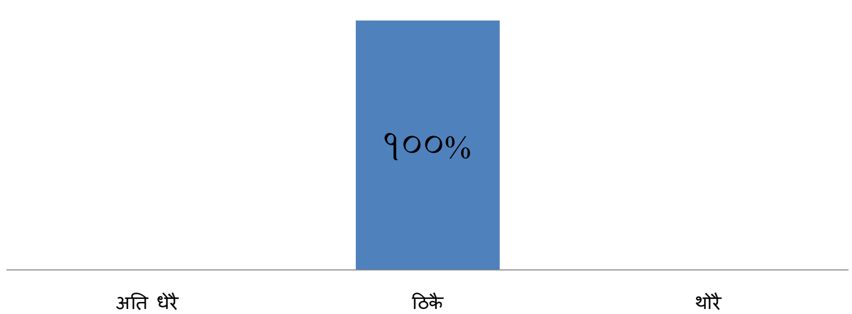

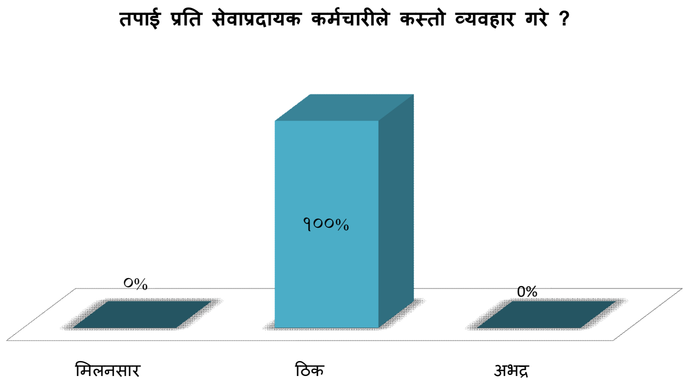
तपाई प्रति सेवाप्रदायक कर्मचारीले कस्तो व्यवहार गरे ?
०%
१००%
०%
मिलनसार
ठिक
अभद्र

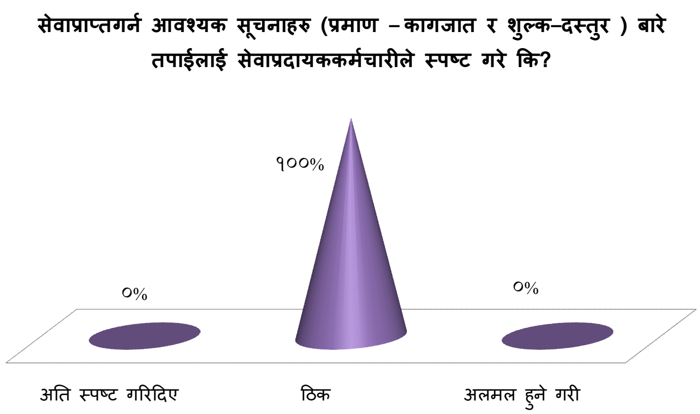
सेवाप्राप्तगर्न आवश्यक सूचनाहरु (प्रमाण –कागजात र शुल्क–दस्तुर) बारे तपाईलाई सेवाप्रदायककर्मचारीले स्पष्ट गरे कि?
१००%
०%
०%
अति स्पष्ट गरिदिए
ठिक
अलमल हुने गरी

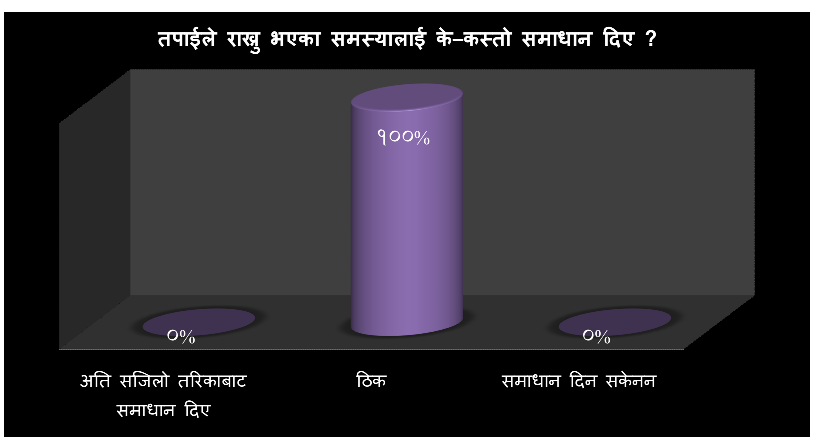
तपाईले राखु भएका समस्यालाई के–कस्तो समाधान दिए ?
१००%
०%
०%
अति सजिलो तरिकाबाट समाधान दिए
ठिक
समाधान दिन सकेनन

सेवाप्राप्त गर्न अपनाइएको प्रक्रिया के–कस्तो लाग्यो ?

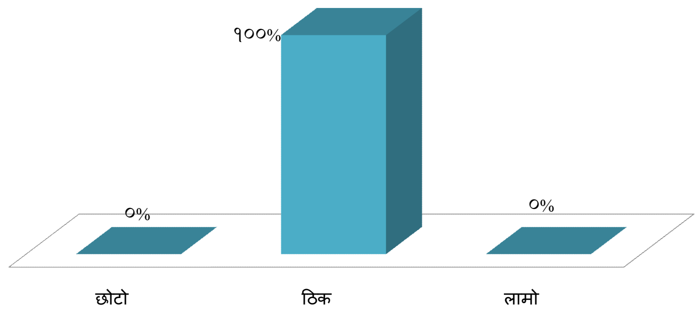

लिखित प्रतिवद्धता

सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा सहभागि प्रश्नकर्ता र जवादेहीवक्ताबाट उठेका सवाल र जवाफको आधारमा लिखित प्रतिवद्धता समेत व्यक्त गरिएको थियो जसलाई तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

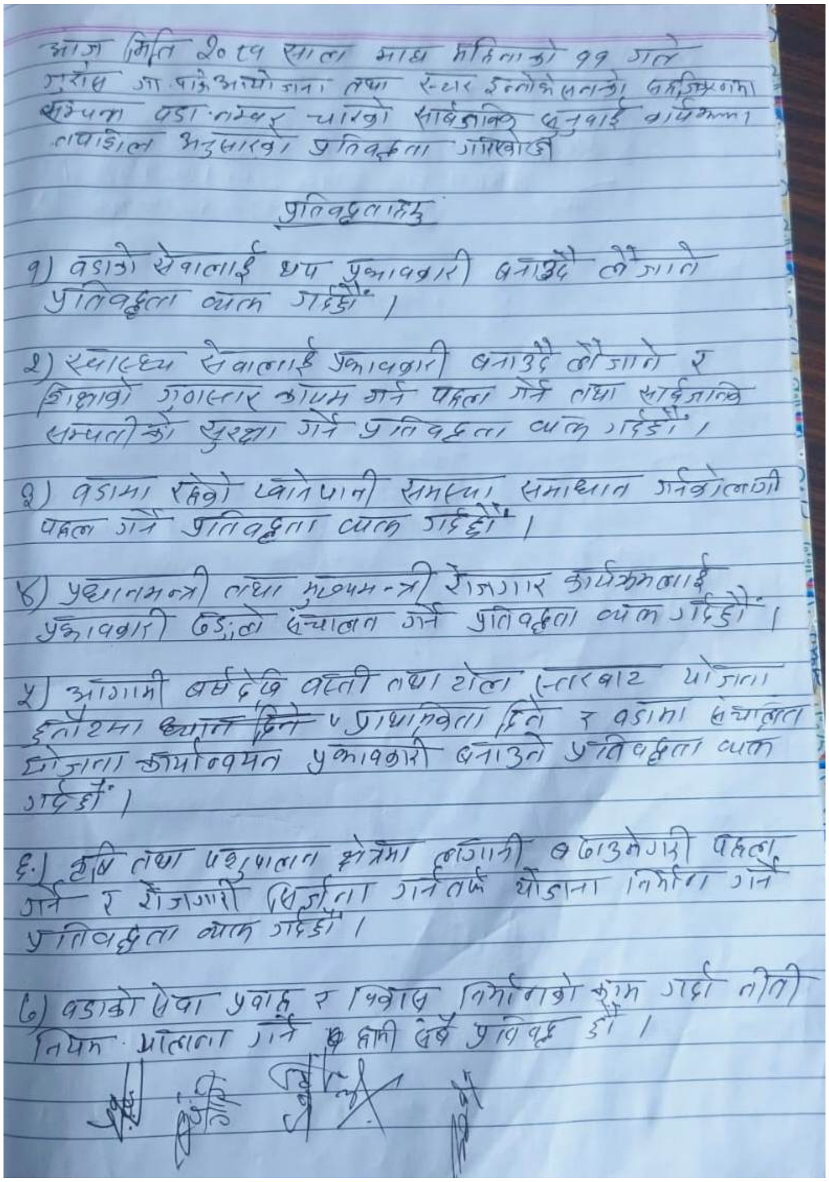

आज मिति २०७९ साल माघ महिनाको ११ गते गुराँस जा पाके आयोजना तथा स्थार इन्लोकेसनको जनजिम्मेवारीमा सम्पन्न वडा नम्बर चारको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमा तपसिल अनुसारको प्रतिवद्धता गरिएको

प्रतिवद्धताहरु

१) वडाको सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

२) स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने र शिक्षाको गुणस्तर कायम गर्ने पहल गर्ने तथा सार्वजनिक सम्पत्तीको सुरक्षा गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

३) वडामा रहेको खानेपानी समस्या समाधान गर्नकोलागी पहल गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

४) प्रधानमन्त्री तथा मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गले संचालन गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

५) आगामी बर्षदेखि बस्ती तथा टोल स्तरबाट योजना छनौटमा ~~ध्यान दिने~~ प्राथमिकता दिने र वडामा संचालित योजना कार्यान्वयन प्रभावकारी बनाउने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

६) कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा लगानी बढाउनेगरी पहल गर्ने र रोजगारी सिर्जना गर्ने खालका योजना निर्माण गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

७) वडाको सेवा प्रवाह र विकास निर्माणको काम गर्दा नीति नियम पालना गर्ने हामी बढी प्रतिवद्ध छौं ।

सार्बजनिक सुनुवाइका झलकहरु

द्धिका लागी शासकिय सुधार: "हातेमालो गरि फेरौं गुराँसको मुहार"
स्थानीय तहमा सुशासन प्रवर्द्धनको लागि
सार्वजनिक सुनुवाई
स्थान : गुराँस गा.पा. वडा नं. ......, दैलेख
मिति: २०८१/
सहजिकरण
आयोजक
गुराँस गाउँपालिका
.... नं. वडा कार्यालय
दैलेख